

Health impact bond kan hefboom voor betere gezondheid zijn

12 feb 2016

Jurriaan Pröpper

Een Health Impact Bond (HIB) kan een uitstekende oplossing zijn om preventie van zorg en ziekte op gang te brengen, zodat de zorgkosten voor de samenleving minder hard stijgen. Geld wordt geleend aan een zorgorganisatie die daarmee een besparing realiseert, waaruit de lening wordt terugbetaald. Er is een contractuele opdracht van de zorgfinancier. Zo doet, begrijpt en wil de financiële wereld dat. Het wordt ingewikkeld als we een prima concept als de HIB gaan inpassen in bestaande systemen en belangen.

Het huidige zorgsysteem betaalt alleen voor zorg bij ziekte. Preventie wordt niet gefinancierd terwijl juist preventie ziekte reduceert. Dit raakt uiteraard de productie en omzet van zorgorganisaties. Een faire oplossing voor alle betrokkenen is om besparingen en opbrengsten die resulteren uit preventie te delen. ‘Shared savings’ zijn mogelijk tussen zorgverzekeraars en gemeenten enerzijds, en de zorgorganisatie anderzijds ter financiering van zijn extra preventieve inspanningen. Dan houden de zorgfinanciers geld over voor lagere premie of belastingen, en wordt de preventie gefinancierd uit een deel van de besparingen die dit oplevert.

150 euro minder kosten per inwoner

Dat dit uitstekend werkt bewijzen mijn Duitse collega's van OptiMedis al 10 jaar in [Gesundes Kinzigtal](#). Daar leven de deelnemende inwoners 1,4 jaren langer, gaan 10 procent minder naar het ziekenhuis en hebben 3,4 procent lager ziekteverzuim dan vergelijkbare mensen die niet aan preventie deelnemen. Daardoor kosten alle inwoners oud en jong, gezond en ongezond, in het Kinzigtal ieder 150 euro per jaar minder dan mensen in de rest van Duitsland.

Dit vliegwiel moet één keer op gang gebracht worden met opstartfinanciering. In Duitsland en binnenkort België is dit nationale subsidie. In ons zuinige land kan dit ook een ‘Health Impact’ obligatielening zijn aan degene die de besparing realiseert: de gezonde of vitale regionale zorgsamenwerking. Deze lening wordt terugbetaald uit het aandeel van de besparing dat contractueel is afgesproken met de zorgverzekeraar of de gemeente of de werkgever voor vermindering van ziekte en verzuim.

Business case en contract

Dit is een model dat de financiële wereld kent en begrijpt. Er wordt geld geleend om te investeren dat terugbetaald wordt uit het resultaat dat de organisatie ermee realiseert. Dit is een 1:1 relatie waarbij uiteraard de investeerders een business case, contract en aanpak willen zien die overeenkomt met de bewezen aanpak in Gesundes Kinzigtal maar inmiddels ook op verschillende plaatsen in Spanje en de Verenigde Staten.

Nationaal Congres 15 februari

In Nederland zijn we er goed in de complexiteit van vraagstukken te zien en ze dan nog ingewikkelder te maken. In plaats van naar de essentie van de uitdaging en daarmee naar de oplossing te kijken. Er zijn nobele initiatieven om de eerste Health Impact Bond te lanceren. Op maandag 15 februari 2016 wordt een Nationaal Congres gehouden over een onnodig complex Health Impact Bond model. Daarbij zou het risico volledig bij de investeerder

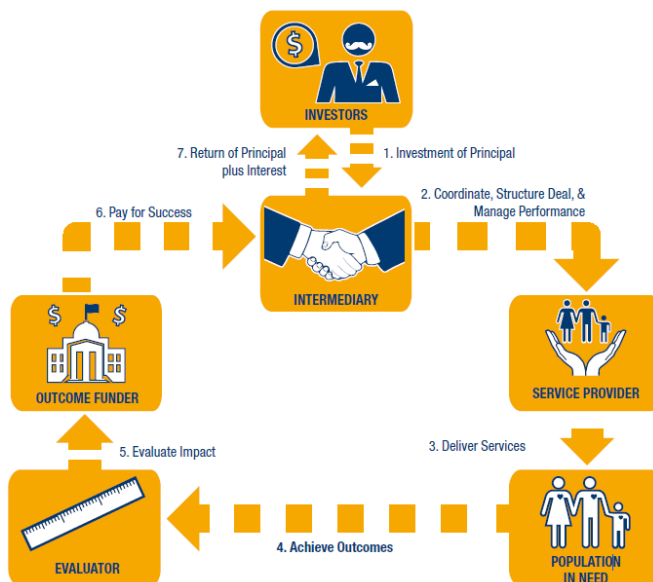
komen te liggen, niet meer bij de zorgverzekeraar en ook niet bij degene die het risico kan reduceren en managen zijnde de zorgorganisatie. Zo wordt een sterk investeringsconcept als Health Impact Bonds gereduceerd tot een stroompje additionele middelen, in plaats van de hefboom naar meer gezondheid die het ook zou kunnen zijn. Het concept van de Health Impact Bond dreigt gekaapt te worden omdat er nogal wat partijen zijn die belang hebben bij het voortbestaan van (de perverse prikkel van) financiering op basis van ziektelast. Bekostiging van preventie los van de zorgstelsels zal tot veel preventie en dus kosten leiden zonder enige zekerheid over het resultaat.

Van studieobject naar structurele oplossing

De Health Impact Bond dreigt van een kansrijk instrument een subsidie- en studieobject te worden. We moeten het niet ingewikkeld maken en aansluiten bij de werkwijze van de grote financiële partijen die we nodig hebben. Een obligatie is een lening aan de partij die het rendement maakt op de investering en deze lening daaruit achteraf terugbetaalt. Die partij, de zorgorganisatie, is de uitvoerder van contracten met zorgverzekeraars (en gemeenten) waarin de gerealiseerde besparingen als rendement gedeeld worden. Want als zorgverzekeraars zelf niet investeren in gezondheidswinst zullen ze bereid moeten zijn het rendement op de investeringen van anderen te delen. Dat maakt de pure rechtstreekse HIB zo aantrekkelijk, kansrijk en noodzakelijk. Laten we de HIB zo gaan inrichten.

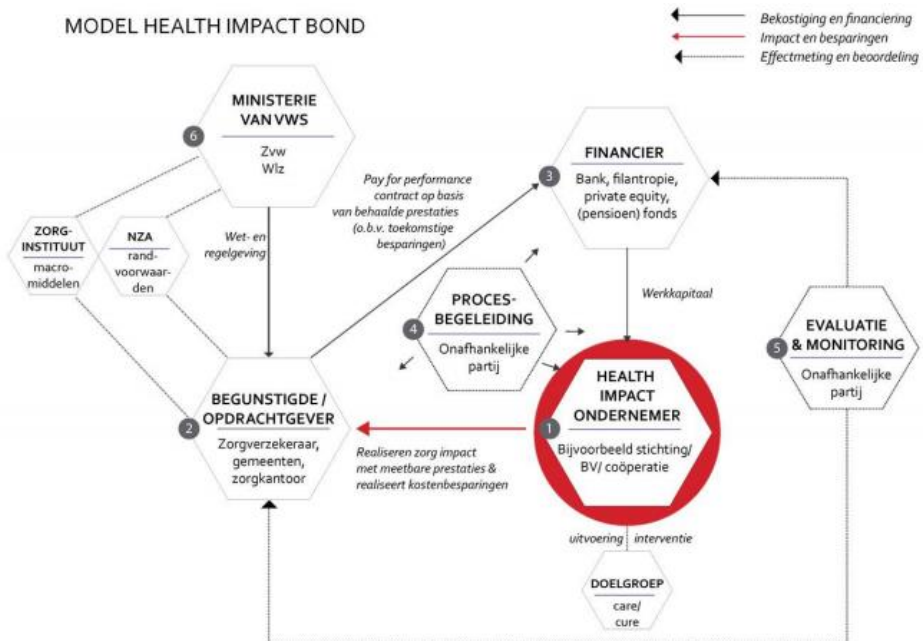
Jurriaan Pröpper is directeur van OptiMedis Nederland, en was tijdens de crisisjaren ‘cijferdokter’ op BNR Nieuwsradio

Ter info hieronder systeem volgens ‘best practice’ in de Verenigde Staten en zoals op 15 februari gepresenteerd:

Overview of the essentials of an impact bond (Gustafsson-Wright, Gardiner, & Putcha, 2015)

MODEL HEALTH IMPACT BOND

HIB model Society Impact, EY (Vermeer & van der Meer, 2015)